

Perussuomalaisen Keski-Suomen aluevaltuustoryhmä

Ryhmäpuhe vuoden 2025 talousarvion lähetekeskustelussa 12.11.2024

Janne Luoma-aho, aluevaltuutettu, aluevaltuuston varapuheenjohtaja

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät aluevaltuutetut ja muut kuulijat

Keski-Suomen hyvinvointialueen kolmas toimintavuosi lähtee liikkeelle haastavista asetelmista. Meidän päättäjien tulee tiedostaa ja ottaa vastuu siitä, että tulemme nyt esitetyllä talousarvioesityksellä rikkomaan hyvinvointialuelain 115§:ä tai vaihtoehtoisesti rikomme lainsäädännön velvoitteita palvelujen järjestämisestä, sisällöstä tai aikarajoista.

Kaikkien hyvinvointialueiden yhteenlasketun alijäämän arvioidaan nousevan tänä vuonna noin 1,4 mrd euroon. Keski-Suomen hyvinvointialueen kuluvan vuoden alijäämä tavoite oli talousarviota laadittaessa 50 me. Tilinpäätösennusteen mukaan syntyy 125 miljoonan euron alijäämä. Onko syynä ollut talousarvion ja sopeutusohjelmien ylioptimismi vai valvonnan ja toteutuksen puutteet vai molemmat?

Perussuomalaisen aluevaltuustoryhmä edellyttää, että aluehallitus selvittää syyt, jotta näin suuret poikkeamat eivät jatku tulevaisuudessa.

Vaikka valtio lisää alueiden rahoitusta ensi vuonna noin 2,2 mrd eurolla, katettavaa vuodelle 2026 jää kohtuuttoman paljon. Lakiin perustuva jälkirahoitus kattaa vain osan toteutuneista kustannuksista. Tämä edellyttää erittäin tiukkaa taloudenpitoa.

Arvoisa puheenjohtaja

Positiivisena näemme sen, että henkilöstö on tunnistettu korvaamattomaksi voimavaraksi organisaatiossamme. Henkilöstön työhyvinvointiin sekä jaksamiseen panostetaan. Henkilöstöä tulee kannustaa edelleen luovuuteen ja vaihtoehtoisten kustannustehokkaiden toimintamallien suunnitteluun ja ideointiin.

Asiakasrajapinnassa ovat parhaat asiantuntijat.

Tehtäväkohtaisten palkkojen harmonisointi jatkuu vuoden 2025 aikana.

Harmonisoinnin rinnalle toivoisimme, että esimiehillä olisi käytössä myös palkallinen liikkumavara, jolla erittäin hyviä työntekijöitä pystytäisiin palkitsemaan erinomaisista työsuoritteista. Laadukas henkilöstöpolitiikka on vetovoimatekijä kilpailuilla työntekijämarkkinoilla.

Arvoisa puheenjohtaja

Vuoden 2024 talousarvion käsittelyssä perussuomalaisten aluevaltuustoryhmä nosti esille sen, että tehokkaat palveluketjut tulee varmistaa ja hallinnon moniportaisuutta karsia. Nyt talousarvioesityksessä esitetäänkin sosiaali- ja terveystalouden toimialoilta yhden vastuualueen vähentämistä, mitä pidämme oikeana. Myös yt-neuvottelujen pohjalta tehtävät uudistukset ovat tärkeitä toteuttaa asiakkaiden palvelujen saatavuutta ja laatua vaarantamatta.

Talousarvioesityksen sinänsä välttämätön 53 miljoonan euron säästö sisältää noin 250 henkilön tai työtehtävän vähennystä, joista 30 sotepalveluista ja kolme pelastuspalveluista. Ikäviä leikkauksia kohdistuu eri tavoin ikääntyneiden palveluihin ja omaishoitoon. Vuokrasopimuksia kiristetään, vuokrat ja maksut nousevat ja eräitä ulkoistuksia toteutetaan mm. avosairaanhoidossa ja kotihoidossa.

Vakavin kysymys on se, onko talousarvioesitysesitys kokonaisuutena realistinen. Voimmeko olla varmoja, että lakisääteiset palvelut toteutuvat, kun muiden leikkausten ohella erityisesti sijaismäärärahoja vähennetään voimakkaasti? Lisäksi on suunnitteilla lomautuksia. Edellisiin vuosiin ja aiempien sopeutusten heikkoihin toteutumisiin verrattuna 0,3%:n menojen kasvu olisi ihme.

Kiirehdimme omalääkärimallin ja ammatinharjoittajamallin käyttöönoton valmistelua ja käyttöönottoa. Omaishoidon tukeen esitettyjen tiukennusten torjumiseksi toivomme aluehallituksen etsivän korvaavaa säästökohdetta. Omaishoidon leikkaus uhkaa muuttua lisäkustannukseksi hyvinvointialueellemme ja aiheuttaa taakkaa sekä hoitajille että hoidettaville.

Pelastustoimen palvelutasopäätöksessä mainittuja kehittämistoimenpiteitä pitää viedä suunnitellusti eteenpäin, jotta koko alueella saadaan nopea apu hätätilanteessa ja varaudutaan myös erityisen vakaviin tilanteisiin.

Perussuomalaisten aluevaltuustoryhmä on valmis rohkeasti tarkastelemaan poliittisen päätöksenteko- ja johtamisjärjestelmän rakennetta ja tarkoituksenmukaisuutta. Puolueryhmien rahoitus tulee kohtuullistaa.

Arvoisa puheenjohtaja

Näillä sanoilla toivomme aluehallitukselle viisautta lopullisen talousarvioesityksen laadintaan.

Kiitos.